

KAINA:

Metams 3 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 9 rb.; 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g. 16.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Lapkričio 3 d. 1916 m.

N° 84 (113).

Sekmadienyje 1916 m. lapkričio 6-tą dieną

Apygardos Teismo namuose (здание Окружного Суда Литейный
пр. № 4, — įeiti per kiemą) 6-tai vakaro valandai pasibaigus yra
šaukiamas Petrapilio Lietuvių Draugijos nukentėjusiems dėl karo šel-
pti narių

Visuotinis susirinkimas.

Dienos tvarka:

1. Draugijos narių Visuotinio Susirinkimo, buvusio 1916
met. rugsėjo mėn. 18 dieną, protokolo ir drauge su tuo 1915
metų apyskaitos patvirtinimas.
2. Komiteto narių atsisakymas nuo suteiktųjų įgaliojimų.
3. Komiteto narių ir kandidatų rinkimas.
4. Einamieji reikalai.

Pastabos: 1. Įeinant į Visuotinio Susirinkimo salę reikia paro-
dyti Komiteto pakvietimas.
2. Pašaliečiai (ne Draugijos nariai) į Visuotinio Su-
sirinkimo salę nebus leidžiami.
3. Visuotinio Susirinkimo dienoje nebus priimami
nauji Draugijos nariai.

„Lietuvių Balso“ skaitytojams.

Kieno Prenumerata pasibaigė la-
pkričio mėn. 1 d., prašome pasisku-
binti užsisakyti „Liet. Balsą“ tole-
sniam laikui, kad nesutrukdytų lai-
kraščio siuntinėjimams.

Nuo lapkričio mėn. 1 d. ligi metų
galo „LIETUVIŲ BALSO“ kaina Ru-
sijoje: 90 kap. Užsieniuose 1 rub.
70 kap.

Petrapilis, lapkričio 3 d.

Svarbiuoju reikalu.

Didis faktas įvyko šiomis dienomis:
Lenkai, apskelbtą nepriklausoma val-
stybe. Tiesa, visas tas apskelbimas ne-
aiškus ir padarytas, kaip daugelis ai-
škina, daugiausia dėl to, jog vokiečiams
trūksta kareivių. Tačiau tuo įspūdis
labai nedaug tesumažėja; vis viena,
lenkams pripažinta teisė laisvai gy-
venti ir tvarkytis. Tai didelis faktas,
kurio ypatingą svarbą visi sąjunginin-
kai pripažįsta. Kaip yra žinoma, tarp
svarbiųjų obalsių, dėl kurių sąjunginin-
kai sakosi kariauja, yra šis: laisvė ma-
žosioms tautoms. Rusų vyriausybė,
pirmiau norėjusi konkrečiai nustatyti
Lenkų autonomiją, pasiūlinus Sazono-
vui, atsisakė nuo to dalyko.

Mums lietuviams, kaip lenkų kai-
mynams, nepasileis be pėdsako tas Len-
kų valstybės įkurimas. Reikia manyti,
jog netrukus turės iškilti ir lietuvių
klausias, nes mes, buvę nuo amžių
laisvi, vėl privalome laisvę įgyti. Tiesa,
Lietuva tai ne Lenkai; mes daug silp-
nesni už lenkus. Bet juk trys keturi
milijonai vis tik ne niekas; tai toks
skaitmuo, su kuriuo kad ir nenori nie-
kas, bet aplinkybės privers skaitytis.
Iškils ir lietuvių klausimas, kursai, jei-
gu dar ne prieš pasibaigus karui,
tai bent kiek vėliau turės būti išrištas.

Lenkai atgijo; mes privalome juos
sveikinti, bet sykiu ir pasigailėjimą dėl
rinkimo iš naujos valstybės kariuome-
nės išreikšti. Lenkų padėjimas, taip
kaip ir mūsų, yra ir bus tragingas. Ir
pas mus Prūsų lietuviai eina prieš savo
brolių, esantį Rusijos kariuomenėje. Tai
didžiai nenormalus padėjimas, kurs gali
buti vien tik absoliučiai prievartai vie-

špataujant. Visi mes privalome pagei-
dauti ir rengtis prie to momento, kada
ir mūsų taip garsi senovėje Lietuva
įgis nepriklausomybę, kada nuo mūsų
apkaltų rankų nukris pančiai.

Mūsų atstovai privalo kelti lietuvių
klausimą, nes jų žodžių daugelis kla-
uso. Pirmuose Damos posėdžiuose, ku-
riuose dalyvaus daug diplomatų ne tik
rusų, bet ir kitų valstybių, jų prieder-
mė aiškiai pabrėžti, jog Lietuva visai
nepatenkinta savo pavergtuoju padėji-
mu, jog jina, taip pat kaip ir Lenkai,
laiko valstybės idealu visišką laisvę
nepriklausomybės įgyimą. Kadangi vi-
sos srovės susieina Lietuvos ateities
klausimu, tai ir mūsų atstovai turi su-
sivienyti, statant pamatą šį dalyką.

Toks karas, kaip kad dabar siaučia
Europoje, negi dažnai atsitinka. Prieš
karą daugelis jautė, jog atmosfera labai
elektrizuota, jog mūsų tautos padėjimas
yra didžiai nenormalus, jog, pasiro-
džius nors ir nedideliu debesėliui,
kils didžiulė audra. Ugnimi ir kardu
viską naikindamos perėjo vokiečių ir
rusų kariuomenės visą Lietuvą. Mes,
kurie visai nuošaliai turėtumėm būti
per tą milžinų galiūnų kovą, tiek nuo-
stolių prityrėme. Ir argi galimas dai-
ktas, kad mūsų padėjimas pasiliktų toks
apverktinas, kaip kad buvo prieš karą?
Simtą kartų ne! Turime pareikalauti
to, ką mes nuo amžių turėjome; priva-
lome atgauti šventąją laisvę;

J. Valianas.

Iš Lietuvos.

VILNIUS.

Vilniaus gyventojai turės sumokėti 1
milijoną rublių miesto paskolos. Ligi šiol
vokiečiai miesto reikalams yra pavėdę
900.000 markių. Iš vokiečių sandėlių
miestas yra gavęs maisto už 2 su vir-
šum milijonu markių, kurių taip pat
dar neišmokėjo. Naujai įsteigtoji sko-
linamoji kasa Vyr. Vad. rytuose ketina
ir toliau miestui padėti didžiomis pa-
skolomis — tačiau tik tai sąlyga, kad
šalia kitų mokėsnių, miesto gyventojai
sudėtų dar 1.000.000 rublių. Iš pradžių
šią sumą buvo ketinę suimti vienu sy-
kiu, priverčiamu mokėsniu. Bet mie-
stiečiaiams prašant, valdyba nusprendė
pabandyti pirma paprašyti iš miesto 1
milijono rublių paskolos. Jei tatai ne-

pavyks, tai bus verste priversti sumo-
kėti tiek mokėsnių. Skolintojams už
paskolą mokės šešius nuosimčius. Pa-
skolos grąžinimas prasidės šeštą mė-
nesį karui pasibaigus. Kasmet mokės
penktą dalį paskolos, tai per penke-
rius metus susitaikinus bus išmokėta
visa paskola. Pakol sudarytas PASKO-
LOS KOMITETAS. Pildomojo skyriaus
nariais išrinkta Grf. Liubenski's, dr.
Dembovski's, grf. Biberšteinas, Nie-
dzialkovski's, graf. Tiškevičius, Kyman-
tas, dr. Saulys, dr. Bachmilevičius, Pi-
nesa, Epšteinas, Kamberis, adv. Rosen-
baum'as ir Seifer'is. Pirmininku iš-
rinktas Kognotovskis, pavaduotoju Pi-
nesa. Sutarė pirmąją paskolos komite-
to ir pildomojo skyriaus susirinkimą
padaryti rugsėjo 12 dieną.

Mokesnis už pasilinksminimus.

Vilniuje vokiečių valdžia įvedė mo-
kesnį už pasilinksminimus. Už visokias
pramogas ir vaidinimus Vilniaus mie-
sto nuovadoje dabar reikia mokėti mo-
kesnis, vadinamasis leidimo arba įžen-
giamųjų ženklelių mokesnis. Už leidimą
reikia mokėti nuo 30 ligi 100 markių.

Kirilica leidžiamas laikraštis Vilniuje.

Gudų laikraštis „Homan“ nuo ru-
gsėjo 1 d. š. m. leidžiamas drauge lo-
tyniskomis raidėmis ir kirilica.

Pavargėlių Prieglauda Vilniuje.

Apie Vilniaus labdarų įstaigos vei-
kimą „Wilnaer Zeitung“ štai kokių
duoda skaitmenų. Miesto komisija pa-
vargėliams šelpti išdavė pašalpų su
viršum 6000 šeimynų, iš viso 14.000
žmonių. Paskutiniaisiais 11 mėnesiais ko-
misija, kuri gauna pinigų iš miesto ir
šiai žmonių, išdalijo pašalpos gyvais
pinigais 61.978 mrk., o duonos išdalijo
pavargėliams dykai už 38.987 markių.
Liaudies virtuvė Kievo gatvėje rugpjū-
čio mėn. išdalijo 33.085 pietų porcijas.
Miesto pavargėlių komisijos 4 skyrius
paskutiniaisiais šešiais mėnesiais šalia pi-
nigų pašalpos išdalijo dar 230.215 duo-
nos ženklelių visai dykai.

SUVALKAI.

„Dabartis“ praneša, kad apskrities
viršininkas savo pranešimu tarp kita-
ko primena, kad maistas ir prekės,
kurioms yra išduoti ženklai iš apskrities
valdybos, tegalima esą pardavinėti
gyventojams tik su tais ženklais.
Nusižengusius baus iki 500 markių pi-
nigais arba kalėjimu.

Uždraudimas pirkliauti žąsimis.

Suvalkų krašte uždrausta pirkti ir
parduoti žąsys šiai žmonėms. Pirkti
ir gabenti žąsys leista tik tai ūkio sky-
riui. Nusikaltusius baus kalėjimu lig 6
mėn. arba pinigų bausme lig 6.000
markių.

„Kownoer Zeitung“ praneša, kad
Vyr. Vad. ryt. užgynė pjauti veršiukus
mitulius ir vyresnius, paršus, kurie sve-
ria daugiau ne 75 kilogramus, avis
kurioms dar nesuėjo 6 metai.

Jonas Aukštuolis.

Laiškas iš Kopenhagos.

(Iš mūsų Kopenhagos korespondento).

(Žiūr. „Liet. Balsas“ № 83).

Lenkų spaudoje, kaip Poznanės,
taip ir Galicijos, pradeda labai daug
rašyti apie lietuvių judėjimą. Ypatingai
šitam žiniui rašymui ir staigiam užsiun-
teravimui lietuviams padėjo Yčo ke-
lionė po Europą kartu su rusų perla-

mento atstovais. Aprašomos vizitos pas
augštuosius asmenis priežadai kaip iš
vokiečių taip ir rusų pusės delei Lietuvos
savistovumo bei autonomijos ir daug
kita kas. Pagaliaus šiomis dienomis
„Dziennik Poznanski“ paskelbė tokio
turinio žinę, būtent kad Yčas buvęs
Caro stovykloje, buvęs Caro priimtas
ir Yči buvę apreiškta, jog Lietuva tu-
rėsianti savo autonomiją. Projektą da-
bar dirbąs Leonas. Projektas turėsias
praeiti instancijas — ir autonomijos
punktai busią paskelbti netrukus*).

— Lenkų šiek tiek apimusi gyvenimą
ištrėnkė iš vėžių kalbos apie greitą vo-
kiečių ir austrų paskelbimą Lenkų ka-
ralijos. Gal ir nevienam lenkui švietė
skaisčia žvaigžde šie pusiau oficialiai
priežadai ir šios perspektyvos — gy-
venti savo valstybėje, tačiau kiekvie-
nam sunkiu miržu buvo — tarnauti
tos valstybės kariuomenėje bei ginti ją.

Visi, kurie laukia diena iš dienos ap-
skelbsiant Lenkų karalijos nepriklaus-
omybę, nieko kas būtų pastovus, negirdi.
Iš šios dienos Lenkų gyvenimo pa-
žymėtinas Varšuvos miesto valdybos
veikimas. Beveik per du mėnesius visa
lenkų spauda kuokarščiausiai buvo su-
sirūpinusi rinkimų į valdybą gerais re-
zultatais. Atsitikdavo gan stiprių nesu-
sipratimų ir dėl žydų bei su žydais.
Vienok jau dabar Lenkų sostinėje vei-
kia tai itin svarbi lenkams institucija
— Varšuvos miesto valdyba, savo ru-
šies parlamentas, ar augštoji mokykla
parlamentui.

Užtat svarstant dienotvarkę įrašy-
tus paprasčiausius miesto pagražinimo,
statymo, grindimo punktus, kalbėtojų
nuolat atitolstama nuo temos, įsisvajo-
joma ir kalbama apie svarbesnes rusies
šios valandos ir ateities politikos bei
kultūros dalykus. Tuo pačiu tarpu Au-
strijos miestai yra išgavę valdymosi
autonomiją, ir tos naujos gyvenimo for-
mos ypatingai apsiereškė Krokovoje.

Tur but yra žinoma, jog nei vokie-
čių, nei austrų lenkų kilmės žmonės,
nors ir Rusijos valdininkai nėra laiko-
mi priešininkais — rašant valstybės pa-
športus lenkams dabar visur rašoma:
„Lenkų valstybės valdinsys“.

Mokslo vyrai ir šiai jau visuome-
nės veikėjai daug kalba dėl Pula-
vuose likusio agronomijos instituto. Vi-
si bandymų įrankiai, laboratorijų prie-
taisai ir chemikalai, biblioteka kuogra-
žiausiai yra išlikę nuo ugnelės ir kitų
karo nelaimių. Viena lenkų veikėjų sro-
vė nori įkurti čia savo rusies augstąją
žemės ūkio įstaigą, tyrinėti Lenkijos
dirvoms, orui ir tt. ir tarti paskutinį
žodį kitoms lenkų organizacijoms mo-
kykloms.

Kita suinteresuotų tuo dalyku mo-
kslininkų dalis nori paversti jį papra-
sto tipo agronomijos institutu, tretį vėl
nori tų dviejų tipų įstaigų sujungti vie-
non.

Krokuvos „Czasui“, ramia širdimi
pradėjus, gan plačiai pasklido lenkų
spaudoje pagyros žodis, jog lenkams
vyksta kuogeriausiai kultūros darbas
Lietuvoje. Tai labai paaiškina mano
kada tai paduotas žinias apie įsteigtas
lenkų liaudies mokyklas (800 mokinių)
Vilniuje ir Vilniaus gubernijoje (10.000
mok.) ir daugokai Kauno... Norima iti-
kinti tautiečiai, jog lenkų gaivalas Lie-
tuvoje itin stiprus ir didelio pavojaus
jau nebėsa.

Laimingi žmonės, kurie dėl „šven-
tos idejos“ ugningų „pranašų“ paskati-

*) Tai tik „Dziennik'o Poznanski'o“ ir kitų už-
sienų laikraščių prasimanymas: nieko panašiai ne-
buvo — nei Yčas buvo Caro stovykloje, nei jis
gavo jokių pažadėjimų. P. Leonas sustatė Lietu-
vos autonomijos projektą ir įdavė kadetų partijos
centro komitetui. Ta tai, tur būt, ir bus priežastis,
dėlko užsienų spaudoje kilo tokių prasimanymų ži-
nių, kurios pagaliaus pateko ir į Amerikos lietu-
v. laikraščius.

Redakcija.

nami, išsižada Varšuvos bei jos pramonės, kuri žydų rankose, nepajėgia sunaudoti Karpatų su jų turtais, eksploatuojamų vokiečių, žydų bei anglų, pusmilionį kasmet darbininkų siunčia uždarbiauti Vokion, bet tiesia savo „pagalbos“ degną į kailiais apsidariusius, poetingai originalius ir be galo ištikimus lietuvių s. Lai Dievas laimina navius žmones!

Baigdamas savo paskubomis sumestą ir atausą garankšiotą rašinėį iš skaisčios ramios giedringos Kopenhagos, norėčiau pridurti dar porą žodžių lietuvių belaisvių šelpimo reikalui. Esu daug ir per daug parašęs apie tai broliams lietuviams, Amerikoje gyvenantiems, o rusų šalies tautiečiams dar iki šiol apie tą reikalą beveik nėsu minėjęs. Jei išliksime gyvi ir sveiki, jei neužgrius staigiu vulkanu besiniaukias Skandinavijos debesuotas dangus, paabylosime daugiau, o šiuo žygiu apsisime keliais žodžiais.

Vokiečiuose jaučiama didelė maisto stoka. Daromos virtuozinės kombinacijos maistui pagaminti. Tuo labiau sunku nelaisvėje esantiems žmonėms. Nekalbant apie dvasios prislėgimą, belaisvio kūnas nuolat alkį kenčia. Valgis šit koks: iš ryto 250 gr. juodos duonos — gera pusės svoro riekė. Duona duodama visai dienai. Atnešama pajudinto karšto vandens puodukas, su pretenzingu pavadinimu — kava; pietums karšto skystimo dubė, kurioje įkrečiama šaukštu (medicinos personažo nekonstatuojamų) mėsgalių gabaliukų. Vakare „kava“, geriausiai atveju — silkė. Kultūringos tautos: anglai, prancūzai, belgai senai šelpia savo tautiečius, i nelaisvę pakliuvusius. Nuo sąjungininkų ir ypatingai prancūzų siunčiamų dovanų stovyklų paštai lužta. Buvom pamiršę apie savo brolių, skurdžiai gyvenančių šaltame stovyklos rūsyje, tik neperseniausiai širdingo ir jauno „Lituanijos“ žodžio dėka tvėrėmės darbo, suskubom jį šelpiti.

Šiomis dienomis susidarė tuo tikslu nauja organizuota įstaiga, lietuviams belaisviams šelpiti, butent: Lietuvių skyrius prie Danų Raudonojo Kryžiaus Kopenhagoje. Lietuviams atstovauja tame kryžiuje žmogus, kurs rašo šiuos žodžius. Darbas jau varomas gana senai ir kas kart vis plečiasi. Siunčia-

ma dovanų, drabužių; ieškoma visokių giminių ir pažįstamų. Darbas varoma sutartinai su „Lituania“. Vienok čia be plačios visuomenės pagalbos neapseisi — stengiuos visuomet pasidalyti su ja savo išpūdžiais ir darbo vaisiais (kitoje savo korespondencijoje atsiųsiu specialią žinią apie lietuvių belaisvius bei laišku nuo jų), šiuo gi tarpu kviečiu visus geros valios ir energijos žmones prisidėti prie to svarbaus darbo. Pirmon galvon vertėtų gaminti kiekvienam siuntinys. Nėra tai nei sunkus, nei neįvykinamas darbas: džiovintos duonos, konservų, ar lašinių, muilo, taboko, cukraus bei kitų panašių kunigaikščių skanėnų — ir jau siuntinys sutaisytas. Siuntimas nieko nekaštus. Dovanos bus įteikiamos kam reikia — guli daugelis prašymų, o ir šiaip jau reikia nuolatiniui pridėti stovykloms maisto. Atėjo metas, kada privalome įvykinti principą: *visi belaisviai perijodiniai ir tykšliai privalo būti aprūpinami maistu*. Ypatingai galėtų čia daug nuveikti mūsų gerbiamos ponios ir jaunos sesutės, vieton žiedo savo karžygiams prie šarvų prisimeigusios, kad nusiųstų šiaip nepaprastai reikalingo maisto, rakalo bei skalbinių.

Jei kas nenuvoktų, kas geriau siųsti, ar bijotų „prisidėti su paštu“, tai už atsiųstas 3 — 4 kronas visai gražų siuntinį sutaisyčiau. Dar būtų geriau, jei kiekvienas, piliečio jausmo turįs žmogus ir galis, apsiimtų maitinti belaisvį — tat jam apseitu 3—5 kronos (tiek pat rublių) per mėnesį.

L. C. K. igaliotinis Kopenhagoje.
Jurgis Savickis.

P. S. Norint suieškoti belaisvis, siunčiant jam laiška, maisto, pinigų, reikia dėti toks adresas: Croix Rouge Danoise Agence des Prisonniers de Guerre Section Lithuanien Copenhague Danmark—Danija.

J. S.

Korespondencijos.

JEKATERINOSLAVAS.

Lietuvių vakaras. Šeštadienį spalio 15 dieną Briansko pabirkų mokyklos

bute buvo lietuvių vakaras *sunaikintajai Lietuvai*. Lietuvių mėgėjų kuopelė suvaidino Gutovskio veiklą: „Svarkas ir milinė“, o po to buvo padainuota tautos dainų.

Dar kovo mėn. pradžioje, man atvažiavus Jekaterinoslavan, susidariusios kuopelės buvo manyta vaidinti „Genovaitę“. Bet sumanymą turėjome pamesti, ištikinę, kad be cenzūroto ekzemplieriaus negalima gauti leidimo. Tuojau kuopelė išsirinko kitą veiklą ir gerokai pramoko rolių. Bet ir vėl negavome cenzūroto ekzemplieriaus. Atėjo vasara ir praėjo. Ir tik prasidėjus rudeniiui netyčiomis pateko mūsų rankosna „Svarkas ir milinė“. Buvusis pirmininkas kun. Adomas Vilimavičius atsivežė iš Petrapilio net du cenzūroto ekzemplierius, vargais negalais išgavęs iš dvasios reikalų sekcijos prie Liet. Dr. C. K. Kaip mes apsidžiaugėme, ypač mūsų artistai! Pilni energijos ir norų, stvėrėsi darbo.

Vakaras įvyko ir nusisekė, nors buvo sumanytas ir sutaisytas paskubomis: turėjome pasinaudoti gera proga — dykai duodamu teatru. Šeštadienį spalio 8 d. buvo nutarta, spalio 10 d. gautas gubernatoriaus leidimas, 11 ir 12 d. — palicijos leidimas, 13—4 — gaminimas afišos, programos, bilietai, o 15 — įvykdytas.

Nekalbėsiu čia apie atlikimą rolių nesiimsiu sau kritiko rolės, nes esu šioje srityje neperdaug nusimanas. Žinoma, buvo padaryta ir paklaidų, ne visi artistai gal reikiamai suprato savo roles ir įsigilino. Bet negalima nepaminėti tų ypač, kurie visiems padarė labai labai malonų išpūdį savo supratimu ir išpildymu rolių, kaip antai: Dubindris Jono Bludžiaus rolėje tiesiog buvo nepakeičiamas. Toliaus, Dirda Prano Bludžinsko rolėje, J. Šileikaitė Magdės Bludžiuviens, K. Tekorytė Marytės, J. Tekorytė Onos, Gaidamavičius Petro rolėje buvo labai geri. Kitą irgi buvo geri. Daugelis artistų vidurinių mokyklų mokiniai, ir pirmą kartą rodė estradoje.

Negalima praeiti pro šio spektaklio šulą A. Geniūšą. Nors jis atvyko Jekaterinoslavan vos pirmą poros savačių, bet tuojaus stvėrėsi darbo, prisiimdamas režisieriaus rolę, drauge ir sunko-

ka Antano Bludžiaus rolę. Kaip scenos žinovas abi roli atliko gerai: puikiai režisavo, o Antano rolėje parodė, kaip giliai jo suprasta konservatoriaus valstiečio lietuvių siela.

Dar reikia pasakyti, kad pirmasis ir trečiasis veiksmai išėjo geriau už antrąjį. Ir suprantamas daktas: mūsų artistai kilę iš sodžiaus, geriau suprantą valstietį.

Antroji dalis vakaro — tai buvo tautos dainos: 1) Ant kalno karklai siubavo, 2) Ko liudi, sesele? 3) Per giria, girelę, 4) Vai, žydėk, žydėk, 5) Du broliukai kunigai, 6) Saulelė raudona, 7) Už Raseinių ant Dubysos ir dar 5 dainelės sudainuotos „bisui“. Dainos, Eimaičio vedamos, buvo atliktos kuopuikliausiai.

Daug daug pasidarbavo Eimaitis jekaterinoslaviečiams lietuviams: sutraukė išsiblaškusią jauną omėnė, surišo ją vienon kuopon giesmininkų ir dainininkų, ir viešas aciu tebūna paraginimu tolesniam vaisingam darbui Tėvynės labui.

Nors taip amai buvo sutaisytas vakaras, kad truko laiko jis kaip reikia išreklamuoti per laikraščius (afišos buvo išlipdytos tik tą pačią dieną), bet salė buvo pilnutėlė veik vienu lietuvių, svetintaučių — lenkų, rusų, žydų nebuvo visai. Atsilankė tik keli mūsų pusbroliai latviai. Jie, tiesiog, buvo sužavėti vakaro: sveikino mus, džiaugėsi kartu su mumis, pranašavo geresnės ir šviesesnės ateities.

Dar reikia pasakyti, kad šiuo kartu publika nesivėlino, vaidinant laikėsi ramiai, vaidinimas irgi prasidėjo paskirtu laiku.

Vakaras davė gryo pelno 102 rub. 90 kap., kuriuos kartu siunčiu Lietuvių Dr. Centro Komitetui *paminėtajam tikslui — sunaikintosios Lietuvos naujai*.

Dar viešos padėkos žodis reikia tarti C. Komierauskienei, skyriaus vicepirmininkei, vietinei gyventojai (29 metai gyvena mieste), karštai tautietei. Tik jos dėka atliko tiek gryo pelno šiam prakilniam tikslui: jos rūpesniu buvo gauta dykai iš Briansko pabirkų vyresnybės teatrui salė. Čia pasinaudodsiu proga paminėti kitus Komierauskienės nuopelnus Jekaterinoslavo tremtiniams. Užplūdus trentiniams rugpjū-

Anglų moters karo metu.

Londonas ilgai buvo apgultas ir pagaliau pasidavė. Ji paėmė, i ji veržte įsiveržė moters! Ar šie ar tie laimės karą, — moters jau ir dabar laimėjo. Linksma jų būrys įsiveržė i paimtojo miesto gatves ir suėmė i savo rankas tuojau visus magazinus, kantoras, bankas, dirbtuves, kavines, klubus, restoranus, kirptuves.

Nėra tokios vietos, iš kur nebūtų jos išstūmusios savo buvusiųjų valdovų vyrų, kur nebūtų įsimeigusios savo (apgalėtojų moterų) vėliavos.

Jei Londone dar atsitinka vyras kunduktorius, vyras tarnas, tad visi i ji stebisi, kaip i kokią senų senovės liekaną. Vyras tam darbiui — toks pat tenai senovės likutys, kaip mums diliažanai arba senosios taukų žvakės.

Moteriškos sijonas švaistosi dabar visai netikėtose vietose. Moters tapo šoferiais, gatvinių skelbimų lipdytojais, laiškanėšiais, kasėjais, jurgais.

„Miestasargė“ — juk keista! Kaip, turi būti, skaudu buvo anglų vagiliams ir šiaipjau sūckiams, pajutus savo sprandus esant moteriškų rankelių valdžioje. Esu matęs tų ponių, — žymios! Stovi tam tikrose vietose, kaip nudiegtos, ir ir dairosi i šalis. Jos neturi naujojo savo amato lazdelių, kaip vyrai kad turėdavo, turi su savim tikiai švyturius ir švilptukus. Jos — ne diletantės, ne mėgėjos, — jos yra išdavusios ir sunkų egzaminą iš signalizavimo, imtinių, pirmojo gelbėjimo ir t.t.

Priveisė jų ne viena kita miesto nuovada, bet „moterų laisvės sąjunga“, pati nuovada jas tik palaimino ir priėmė, nes jos labai uolios, sąžiningos darbininkės. Didysis jų rūpesnis — moters; akis įsimeigusios žiūri jos, kad kokia vėjamergė neprikibtų prie įkaušusių ka-

reivių ir nevėstų jų iš kelio; rūpi joms žinoma, ir šiaipjau gyvenimo tvarka ir padarumas.

Žiūrėti dabar, baisiojo karo metu, kad moters elgtųsi visur dorai ir padoriai, — yra ir kitų „piliečių“; jų vienos prisidėjusios prie „tautos darbininkų sąjungos“, kitos — prie „žmogaus garbės sąjungos“, kitos — prie „moterų krikščionių vienybės“. Girdėti, kad jos ne vieną tikrai nuo pagundos atitraukusios.

Patrulės šitų keistų mums valdininkų švaistosi dabar visur — parkuose, soduose, skersgatviuose, pratindamos palengva vyrus prie to, kad netrukus reikės daug ir kitų darbų, tur būt, paversti moterims. Visur matai moteris — įsivyraujant ir jau daug kur įsivyravus.

Moters, automobilio šoferis, ištikimesnės už vyrus: daug atsargesnės, akylesnės. Bet kaip mes išsigandome, kada, išlipę iš garlaivio Niukestle, pamatėm, kad mūsų lagaminus ir šiaipjau daiktus pagriebė nesiklausiusios drąsios mergaitės, susidėjo i automobilius ant stogu, o pačios sėdo i šoferio vietą ir nužė mus per nežinomąjį miestą. Kas jos tokios? Iš kur jos? Kurgi tikrieji šoferiai?... Ir kokia vikri, griežta! — pasakė nustabytas rusas, tuoj atgabentas i viešbutį didžiulės, petingos „šoferės“.

Pats jis angliškai nė žodžio, ir ji šoferė vilkte išvilko, kaip negyvą daktą, drauge su jo lagaminais iš ratų ir, nieko nepasakiusi, sukravė prie viešbučio slenkščio.

Tas dalykas be galo ji nudžiugino ir nuteikė. Pavakarieniavęs, sėdo pas židinį ir pradėjo pranašiskai mums lemti:

— Kas gali dabar abejoti, kad per kitą karą moters jau kareivėmis pasirodys pasaulio aikštėje? Moterų laisvė-

jimas per šituos dvejus metus vienu kartu pašoko tukstantį metų pirmyn, ir jei nėra tokios vyro darbo srities, kur nebūtų įsispraudusios dabar moters, tad kodėl gi, klausiamo, joms neįsiskverbti ir i karo dalykų sritį? Tat, žinoma, mūsų nelinksmina, bet... niekis; mes dar pamatysim, kaip spyrūsios smarkioje kovoje ir bus žemėn kloyami moterų pulkai. Skridėjos, artilerijos, kulakosvudininkės bus paprasčiausias daktas. Ir kovos laukai, gal pirmą kartą savo amžyje, bus apšlakstyti, matysite — moterų, dabar, mums rodosi, išleptintų, krauju!

Klausėme jo bet-tiktai, negalvodami, žinoma, apie tą ateities karą, ir netrukus nuėjome gulti. Žinoma, butume ji ir visiškai pamiršę, kad po kelių dienų vienoje šlapioje aikštėje nebūtume pamatę — sijonuotos kariuomenės, apsiaustos linksmy žiopių ir darančios, iš augalotos feldfebelės komandos, įvairiausių karinguosius žestus.

Jos buvo apsidariusios nekrintamos (palšai žalsvos) spalvos palaidinukais, su vyriškais diržais ir kišenėmis.

— Kas čia yra? — paklausiau kažinkaip atsiradusį ten senį.

Jis piktai pažiūrėjo i mane, nusispjovė ir nieko neatsakė.

— Savanorių moterų rezervas, — šypsodamasis, atraptavo man kareivis.

Amazonaičių sijonai plevėsavo nuo vėjo, šlapi plaukai dryko iš po forminių jų skrybėlačių, bet jos žengė, sukinėjosi, staipėsi vyriškai, nebudamos nei lietaus, nei girdimų pasityčiojimų.

Daugiausia tat buvo jaunučiukės, aštuoniolikos metų mergaitės, panašios i rusų kursistes, bet buvo jų tarpe ir visai suaugusių, pagyvenusių. Paskui patyriau, kad šitos vikriosios „bobos kareivės“ nežadančios naujų žemių kariauti. Jų tikslas — ginti kraštą, jei

imtų ji pulti kuomet iš jūros arba iš oro vokiečiai, kovoti su kitų laime, su visuomenės truksmu, gaisrai gesinti, slaugyti nukentėjėliai, gelbėti senai ir vaikai, ir tt. Organizacija visai kareiviška, armiją kamanduoja markizė Londorderi. Armijoje nemaža majorių, leitenančių, pulkininkų. Yra štabo aficerių, motociklistų, žvalgų. Yra jų ir didysis bostas Boker-Strite. Šaudyklėmis amazonaitės nesikarsto, bet šaudyti mokosi uoliai. Badosi, kirsčiomis eina labai mieliai.

Ruso, netikėto pažįstamo, pranašavimas ima, rodosi vykti. Bet, žinoma, tatai daroma dar lyg juokais, nedrausiai, ir, tikrai sakant, ne čia kila aikštėn britanų moters.

Reikia matyti tie klubai anglų kareiviams, su bibliotekomis, paveiksiais, fortepijonais, gramfonais, varcaborais, šachmatais, kuriuos (jų esą i šešis šimtus) rikiuoja ir prižiūri didžiosios domės; reikia matyti šitos išleptintosios mergaitės, metusios puikius savo rumus ir stojusios už kareivių traktierių stalų, kur jos paprastųjų tarnaičių darbą dirba. Reikia dirstelėti valandėlei i daiktų sankrovas rūpinti lazarietams ir ligoninėms, kur kasdien dirba dešimtys tukstančių savanorių darbininkų, siuvančių sužeistiesiems kurpes, chirurginius tvarčius (rišalus), naktišvarkius ligonims ir daug kita darančių. Reikia pažiūrėti i anglų gailėstingųjų seserų darbą Belgijoje, Prancūzijoje, Serbijoje, Italijoje, Rusijoje, — ir tada tesuprasi, kiek puikių gražių norų ir karzygiško galingumo tūno šitose nemokančiose dejuoti bėdoje, sudejus rankas, moteryse.

čio mėn. 1915 m., ji viena pirmutinių (kartu su inžinieriu Grauroku ir Kaz. Petrauskiu) atsiliepė ir padėjo įkurti L. Dr. Skyrių nelaimingosioms karo aukoms šelpti. Taip pat jos iniciatyva (ir inžinieriaus Grauroko) susidarė Jekaterinoslave nepasiturinčiųjų lietuvių savitarpinės pašalpos draugija.

Atsakamasis vakaro taisytojas
L. Kairiūnaitis.

P. S. Ar negalėtų mums padėti kitos panašios kuopelės, suteikdamos savo vaidintų scenos veikalių cenzūruotų ekzemplierių. Gana dažnai tenka skaityti laikraščiuose, kad tai ten, tai šian vaidinama.

„Švarką ir milinę“ grąžiname Dvasios reikalų Sekcijai.

L. K.

DVINSKAS, Vitebsko gub.

Nežiūrint to, kad Dvinskas labai arti pacyčių ir kad ne visados čia būna ramu dėl patrankų trankimo ir aeroplanų, miesto gyvenimas betgi vis labiau ir labiau darosi normalus. Ir šiemet jau sugrįžo vidurinės ir žemosios mokyklos, kurios pernai buvo iškeltos.

Prieš karą mokyklose mokinosi ir būrelis lietuvių jaunuomenės. Juk čia yra realinė mokykla (vyriausybė), gimnazija, komercijos mokykla (privatinė), trys mergaičių gimnazijos (viena vyriausybė, dvi privatinės), trys miesto mokyklos ir daug pradedamųjų.

Tikybės mokyklose mokoma vyriausybės įsakymu gimtąja mokinių kalba. Jeigu kunigas kapelionas nemoka lietuviškai arba latviškai, tai mokiniai lietuviai ir latviai turi tada mokytis rusiškai; tai nemalonu ir kungiui, ir mokiniams. Nenorėdami mokytis rusiškai mokiniai gauna apsimesti lenkais ir mokytis tikybės lenkiškai.

Mokyklų kapelionu lig šiol buvo kun. V. Baliulis, nemokas lietuviškai lietuvis. Dabar, girdėti, kun. Baliulis, esąs paskirtas Vitebsko dekanu, tai mokyklos gaus naują kapelioną. Labai svarbu, kad lietuvių jaunuomenė vėl nebūtų nuskausta dėl tikybės mokymo. Dvinsko katalikų jaunuomenė susideda daugiausia iš lenkų, lietuvių ir latvių, tai kapelionas turi mokėti visų šitų kalbų. Toks kunigas nesunku rasti: pačiame Dvinske yra net trys. Tikimės, lietuvių jaunuomenė šiuo kartu nebus nuskausta.

Atgimėlis.

A. Vaičiūnas.

Kad būčiau aš dainius...

Kad būčiau aš dainius, tai dainą sudėčiau.

Kurioj apdainuoti vargdieniai visi: Kai vilgo blakstieną, ne vienas kentėčiau.

Kentėti padėtų man žmonės kiti...

Pirmiausia, apverkčiau rutelių vainiką.

Tai pamatas mūsų tautos buvo jis!.. Nunai merguželės ji laiko per nieką... Ne vienai mergelei, rutelė nuvys!..

Nelaimei aplankius gimtinę šalę, Užgaučiau aš kanklių verksmingas stygas,

Vargelyj ramindiau našlėlės širdelę, Kurios vyro kūną ryt žemė užkas!..

Nueičiau į pievas, kur broliai šienavo, Kur aidas skambėjo plačiai ir skambiai:

Kur dainą mylėjo broleliai tik savo, Kaiėjo šienauti nuo ryto skubiai.

Ant kranto Šešupės nuolat aš sėdėčiau, Apverkčiau, kaip plaukia kraujuota banga;

Tada aš galingąją dainą sudėčiau -- Virpėtų kiekvieno brangiausia styga.

I mušio gi lauką aš sakalu skrisčiau, Ten mirštančiam broliui pagalbą suteiktai:

Garsų sutartine aš vargšą ramindiau, Padėčiau kentėti, padėčiau jam vertę.

Po mylimos langu čiulbėčiau, čiulbėčiau, Kol tik ją svajonės pradėt glamonėti; Pas kapą bernelio nuskristi padėčiau, Godele godojant, padėčiau liūdėti.

Kad būčiau aš dainius, tai viską apirašė.

Nuneščiau kaip auką tėvynės aivos, Aš dainą sudėjęs Tau Dieve aukočiau: --

Priimk už kaltybes, vargus Lietuvos!..

9-VIII-16 m.

Žinios.

PETRAPILIS.

Lietuvių vakaras ir koncertas. Šeštadienį, lapkričio 5 d., Pollako kursų salėje, Galernaja 33, Lietuvių Muzturių Draugija taiso vakarą. Vakaro tvarka ir programos tvarkymu rūpinasi lietuviai studentai medikai. Vaidins Liudo Geros 3 veiksmų, 4 paveikslų istorijos tragediją KERSTAS. Po vaidinimo koncertas. Koncerte dalyvauja žinomas mūsų tautietis caro teatro artistas K. Petrauskas, ir kiti.

Spektaklio pradžia lygiai 7^{1/2} val. vakaro. Kur bilietų galima gauti parašyta afišose.

Pabėgėlių darbo paroda. Tatjanos Komitetas nutarė taisyti parodą, kuri rodytų, kas pabėgėlių dirbama. Spalio 28 d. buvo šitos parodos organizacinio komiteto steigiamasis posėdis. Dalyvavo įvairių visuomenės ir tautų organizacijų atstovai, šelpiančių tremtinius, laikraščių atstovai, visuomenės veikėjai ir kit. Posėdžiui pirmininkavo V. Tarybos narys A. Neudgardtas. Pirmininkas papasakojo susirinkimui, koks taisydosios parodos tikslas, ir pasakė, kad daugelis maną tremtinius esant tinginiais, tik žiūrinčius pašalpos. Paroda ir turinti parodyti, kad tremtiniai netinginiai, kad jie irgi nemaža patarnavę valstybei. Dalyvauti parodoje kviečiamos visos šelpiamosios organizacijos. Paroda busianti labai didelė. Jai organizuoti komitetai paskyrė kol kas 25.000 rub. avanso. Į parodos komiteto prezidiumą įrinkta: Neudgardtas, prof. M. Rostovcevas, S. Rostovcevas ir Gukasovas.

1917 m. pradžioje bus šaukiami kariuomenės naujokai, gimę 1898 metais (kuriems reikia stoti 1919 m.).

Žadama iš vidaus reikalų ministerijos išskirti vyriausioji pašto ir telegrafo valdyba ir padaryti iš jos atskira valdyba ministerijos teisėmis.

Juozas Zikaras, išėjęs Dailės Akademijos kursą, šiemet dirba konkursinį darbą jam pavestoję D. Akademijos dirbtuvėje ir, pabaigęs skulptūrą „Motina“ — moteriškę žaidžia su kūdikiu ant rankų — spalio 24 d. gavo iš Akademijos tarybos pilną dailininko laipsnį.

Lapkričio 1 d. prasidėjo Valstybės Dūmos posėdžiai.

IVAIRIOS.

Sprogimas Archangelske. Jurių generalinis štabas praneša, kad Archangelske spalio 26 d. vidudienyje sproges „Barono Dryzeno“ laivas, kurs buvo prikrautas karo daiktų. Nuo sproginimo sugriuvę netoli stovį gyvenamieji barakai ir pradėjo degti kailurie trobešiai; sugriuvęs gaisro depas ir žuvę gaisrininkų. Pavakare gaisras pasisekė suturėti. Žuvo „Bar. Dryzeno“ laivas ir pagadintas „Erl-ov-Farforo“ garlaivis, kurs stovėjęs greta. Apdegusių ir sužeistų žmonių esą apie 650, užmuštų — 150. Patsai gi Archangelsko miestas ir gyventojai nenukentėję.

Pradėta tardyti, dėl ko sproges „Bar. Dryzenas“ Spėjama, kad tai esąs vokiečių organizuotas darbas.

SVETUR.

Vokiečiai priešingi Lenkų nepriklausomybei. Berlio laikraščių pranešimu, visos Vokios politikos partijos protestuojančios, kad Lenkams suteikta nepriklausomybė. Dalis konservatorių ir imperijos partija dėl paties principo jau nesutinka, kad Lenkų žemė būtų nepriklausoma.

Kariuomenės tarnavimas Amerikoje. Girdėti, kad Amerikos Jungtinių Valstijų vyriausybė pavedusi generaliniam štabui išdirbti privalomo kariuomenės tarnavimo įstatymą.

Vilsonas ar Juzas Jungtinių Vaisių prezidentas? Buvo žinių, kad Jungtinių Vaisių prezidentu esąs išrinktas Juzas. Dabar gi Amerikos telegramos vienos skelbia, kad prezidentu esąs išrinktas vėl Vilsonas 269 balsais prieš 235, tekusius Juzui, kitos — kad Vilsonas išrinktas 278 balsais prieš 243, trečios — kad daug balsų esą dar neištirta, tai galys būti išrinktas ir Juzas. Gal netrukus paaiškės, kas išrinktas — Vilsonas ar Juzas.

Popiežius atsisakė pripažinti Lenkų nepriklausomybės ir atidėjo tą dalyką ligi karo galo. Laukiama, kad ir neutralinės taip pat pasielgsiančios.

Vokiečiai voža belgus. Nuo spalio 15 ligi 24 d. esą varu išvežta iš Belgų Vokion 15.000 darbininkų. Briugės miesto burgoistras ir magistrato nariai suimti, kad atsisakė pristatyti vokiečiams bedarbių sąrašą.

KARAS.

Rusų šone. Paskutinės rusų vyriausiojo Vado žinios praneša, kad priešininkas pradėjęs pulti rusus ties Narovka, Lipico ir Svistelnikų kaimų apylinkėse, Miškuotuose Karpatuose ir paplente Nadvornaja-Marmarašas-Siget. Rusams pasisekė sulaukyti vokiečių puolimą ir vietomis truputį pasislunkti priekin. Visu šituo šonu priešininkas nevisur vienodai atakliai puola rusus. Matyti, kad jis čia neturi daug pajėgų, nes jo daug kariuomenės sutraukta rumunų šone. Rusų šonas esąs labai sustiprintas, padaryti stipriausi apkasai, išraižyta vielių tvoros. Daug reiktų priešininkui pakloti kariuomenės, norint nors pirmąją rusų liniją paimti.

Rumunų šone. Trotuso lygumoje priešininkas kokių 8 varstų plotu puolė rumunus, bet rumunai puolimą atmušė. Vokiečių bandymus užėti rumunai iš užpakalio nepasisekė. Daug padėjo rumunams Transilvanijos kalnuotos vietos, bet vis dėlto vokiečiams dideliu vargu pasisekė vietomis apgalėti nepatogios vietos ir pasislunkti truputį priekin.

Ties Dunojum rumunai žygiuoja priekin. Prachovo lygumoje labai karšti mušiai, ypač ties kairiuoju rumunų kariuomenės sparnu. Dragoslavio apylinkėje smarkus armotų šaudymas. Karšti mušiai ir apie Aliutą. Italų karo žinovai sako, kad Falkengainas Rumunuose labai daug pralaimėjęs. Berlyne ir Vienoje esą labai nepatenkinti šiuo vokiečių žygiavimu, kad vokiečiai netekę ketvirtos dalies visos kariuomenės, kuri yra Rumunuose.

Balkanuose. Ant kairiojo Crnos upės kranto serbai didelėmis pajėgomis, Čukės kalnuose, į šiaurę nuo Skočeviro, pradėjo pulti bulgarus. Nežiūrint labai atkaklaus bulgarų gynimos, serbai išmušė bulgarus iš labai sustiprintų apkasų. Lig šiol serbai paėmė 500 belaisvių, 10 armotų ir 10 kulkosvaidžių. Kairysis serbų kariuomenės sparnas smarkiai šaudė armotomis bulgarų apkasus. Serbai atmušė kelis atkaklius bulgarų puolimus. Sąjungininkų kariuomenės šone didelių mušių nebuvo. Blogas oras trukdąs mušius.

Prancūzuose. Į šiaurę nuo Somos

prancūzai energingai puolė vokiečius ir paėmė dalį apkasų. Prancūzai paėmė 100 belaisvių. Kitose vietose buvo mušių, bet permainų neįvyko. Abi pusi puola viena antrą. Tas pats ir anglų kariuomenės šone. Daug mušių turėjo prancūzų ir anglų lakūnai su vokiečių geležiniais pauksčiais. Somos apylinkėje prancūzai numušė tris vokiečių geležinius pauksčius. Prancūzų lakūnas Ginemeris numušė jau 21 vokiečių aeroplaną. 30 Anglų aeroplanų smagiai susikirto su 40 vokiečių. 9 vokiečių aeroplanus anglai numušė, 6 sugadino, nesugrįžo ir anglų 7 geležiniai pauksčiai. Spalio 28 d. didelis būrys prancūzų ir anglų geležinių pauksčių atskrido Felklingeno miestą. Felklingene esą daug vokiečių karo pabriekų, kuriuose dirba šovinius. Sąjungininkų lakūnai pataikę pabriekosna ir daug pridarę žalos, kilę dideliausių gaisrų, pabriekos susproguosios.

Italų šone. Karso apylinkėje italų kariuomenė pasislunko priekin. Tuo pasislunkimu italai išlygino savo linijas. Italai paėmė belaisvių.

Paskutinės žinios.

Baltosiose jūrose. Būrys vokiečių minininkų ukanotą dieną prašliaužė Suomijų įtakon. Minininkai šaudydami Baltijos uostą užmušė 7 žmones. Rusų minininkai išvijo, dalį priešininko minininkų nuskandino.

Rumunuose. Rumunai sunaikino visą vokiečių diviziją. Per tris savaites rumunai paėmė belaisvių 61 aficerių ir 5761 kareivį, 25 armotas, 85 kulkosvaidžius ir daug kitokių daiktų. Rumunai sulauko priešininko žygiavimo, vietomis jau patis žygiuoja priekin.

Prancūzuose. Anglai ir prancūzai žygiuoja priekin, išmušdami vokiečius.

Balkanuose. Serbai smarkiai puolė bulgarus, gerokai pasislunko priekin, paėmė Poloko kaimą, 1000 belaisvių ir 8 armotas.

Laiškas Redakcijai.

„Naujosios Lietuvos“ 43 Nė Svirplys, naudodamasis mirusio J. Rauduvės laiškais faktams, išlieja karščią tulžį sanatorijai, pats maža jais tetikėdamas.

Aš čia nemanau nei vieno teisinti, nei antro kaltinti, tik teisybės vardu rašau kelis žodžius skaitytojams dalykui nušviesti. Svirplio supratimu taip išsina, kad velionis del Komiteto kaltės ilgai nepatekęs į sanatoriją, už tat miręs. Bet jeigu Komitetas, neturėdamas sanatorijoje vietos, nepriėmė, tai man rodos, Komitetas teisingai pasielgė. Kai Svirplys 13 — IV kreipėsi į Komitetą, kad priimtų į sanatoriją J. Rauduvę, tada jau laukė atsileidžiant vietų pirmiau priimti kandidatai. Tik kelioms dienoms praėjus atsilėjo vienas kambarys 3—4 žmonėms, ir tada buvo duota žinia, kad gali važiuoti priimtieji kandidatai. Kaip matome iš velionies laiško, 29—IV, jau būta jo tada sanatorijoje, tai tik 16 dienų gavo palaukti nuo pirmojo prašymo — visai neilgai, man rodosi. Del kambario, tai irgi ne taip buvo, kaip Svirp. tiki ir kitiems skelbia. Felčerių sutiko J. Rauduvę ir įvedė į kambarį, tik ne į tą „tamsųjį“. o į pirmiau paminėtą. Antrą dieną, gydytojui išklauius, susipažinus su jo sveikata, buvo iškeltas į tą „tamsųjį“ laikinai, iki išuštins mažesni kambarį. Jame tik 1—2 naktis teteko miegoti. Rauduvei nesutinkant ten miegoti, buvo kreiptasi ir prašyta kitų ligonių, kad sutiktų kurį laiką pagyventi su juo viename kambaryje, tai ir tie patys „užtarytojai“ atsisakė priimti į savo kambarį. Ir pats Svirplys, aš abejoju, ar būtų sutikęs gyventi viename kambaryje, nes pats sako, kad R. būvęs silpnas, reikėję lydėti. Tad, man rodos, nėra nuostabu, kad tokiam stipriai sergančiam

ligoniui iš karto negalima buvo pritai-
kinti kambary. Toliau rašoma, kad
buvo blogiau maitinamas už kitus ligo-
nis. Tai čia jau visai suklusta. Ligo-
nims visiems vienodas valgis duoda-
mas, tik gydytojui liepiant kartais ski-
riamas pieniškas ar kitas koks.

O kad viena karta pakliuvo nenau-
ja žuvis, tai reikia žiūrėti ir nuo sana-
torijos nepareinančių aplinkybių (žiūr.
„L. B. № 77 daktaro Spudo laiška“).
Del p. X., tai tiek tegaliu pasakyti,
kad ji dažnai serga ir ne tik žuvies
pavalgius reikalauja „вотных“, bet ir
kitako. Rašoma, kad į sanatoriją atei-
nas „Lietuvių Balsas“ ir „Vadas“. O
aš dar pridėsiu, kad ateina ir „N. L.“,
„Руссия Вдомости“, „Современное
слово“ ir „Русская Ривьера“, bet tik
tiems, kurie juos patys parsisiųzdina
už savo pinigų, o sanatorijos vardu
jokis laikraštis neateina. Kiekvienam,
žinoma, lengva parašyti naudojantis li-
goto ir nervingo žmogaus laiškais;
ypač toli esantiems ir nežinantiems,
kaip kas yra, atrodo tikra tiesa esanti.
Bet arčiau pasižiūrėjus, visai kitaip
dalykai atrodo, ir darosi suprantami.
Tas kambarys, kurį Rauduvė taip bai-
siai aprašo, o Svirplys patikėjo, nebu-
vo toks baisus. Vasaros laikui nebuvo
drėgnos, tik oras atsidavė jurių žolė-
mis, kurios ten kurį laiką buvo sudė-
tos; žolės gi nėra pavojingos sveikatai,
jos dedamos į šieninkus (matracus) li-
gonims. Žiemą tame kambaryje buvo
apsigyvenus viena ligonis, taip pat ne-
sant vietos, tad jis buvo ne tokis jau
pavojingas, kad 1—2 nakti negalima
butų jame miegoti.

Patartina p. Svirplyui tik gerai da-
lykas ištyrus rašyti, o ne ieškant prie-
kabių klaidinti visuomenę. Tik tikra
kritika įkvėpia gerų norų dalykui to-
bulinti.

Kapsas.

Aukos.

„ŽIBURIO DRAUGIJOS“ kason metinį
mokestį įnešė:

- 1) Kun. Juozas Tumas
už 1915 m. — 3 rb.
" " 1916 m. — 3 "
" " 1917 m. — 3 "
- 2) Kun. Ignas Starkevičius
už 1915 m. — 3 rb.
" " 1916 m. — 3 "
" " 1917 m. — 3 "

Viso labo 18 rb.

„Žiburio“ Draugijon naujai įstojo ir
įrašų pinigų įnešė:

- 1) Kun. Mikolas Krupavičius . 3 rb.
- 2) Kun. Pranciškus Leonavičius 3 "
- 3) Kun. Pijus Dambrauskis . 3 "
- 4) Kun. Juozas Avizienis . 3 "
- 5) Kun. Vincas Mykolaitis . 3 "
- 6) Kun. Mykolas Razaitis . 3 "
- 7) Kun. Antanas Vėbeliūnas . 3 "

Viso labo 21 rb.

Aukos „Žiburio“ Draugijai:

- 1) Kun. J. Tumas 16 rb.
- 2) Kun. Ign. Starkevičius . . . 62 kp.

Metinių įnašų ir aukų pinigų, viso
labo 55 rublius ir 62 kap., priėmė „Ži-
burio“ Valdybos narys.

Kun. A. Palubinskas.

Pranešimas.

Pamaldos lietuviams reforma-
tams bus lapkričio 6 dieną 2 val.
reformatų bažnyčioje, Morskaja 60.

Kun. P. Jokūbas.

Redakcijos atsakai.

*Jurgiui Šiauliečiui. Prašom prane-
šti mums Redakcijos žiniai savo tikrą-

ją pavardę ir adresą. Kitaip negalime
dėti gautojo straipsnio.

Redaktorius L. Noreika.

Leidėjas Martynas Yčas.

Kastromos skyrius

Lietuvių D-jos nukentėjusiems dėl karo
šelpiti PRANEŠA, kad greitai bus prima-
mi į ūkio mokyklos prieglaudą sužeistųjų
ir ŽUVUSIŲ KAREIVIŲ VAIKAI.

Pageidaujama, kad vaikai būtų nuo 7—17
metų amžiaus ir kad bent kiek mokėtų ra-
šyti ir aritmetikos. Visas laikymas dykai.

Prašymais kreipties: КОСТРОМА, РУ-
СИНА № 34.

2167—12

Jekaterinoslavo Lietuvių Komitetas kviečia mokytojus (jas)

Sąlygos neblogos. Kreiptis: Екатер.
Николаевский пр. № 20, Лит. Ком.

2209—3

Kareivis JUOZAS BLAUZDIS Kauno gub., Mo-
sėdžio m., ieškau žmonos Onos ir giminių. Дѣй-
ствующая армія, 53 зап. полкъ, бригадная
учебная команда связи.

2024—2

Kareivis KAZIMIERAS GUDAS Kauno gub.,
Ukmergės aps., Užpalių par., Kaniukų sod., ieško
motinos Rozalijos Gudienės, brolienės Onos, gim-
inių ir pažįstamų. Петроградъ, За Московской
заставой, Интендантскій вещевоу складъ.

2179—1

Kareivis PETRAS MACIJASKAS Kauno gub.,
Zarasų aps., Obelių par., Deksnų sod., ieškau mo-
tinos Marijonos Macijauskienės, seserų Onos, Bar-
boros, Agotos, švogerių Antano Stokaus, Jono
Kvilūno, brolio Kastantino, giminių ir pažįstamų.
Amerikos laikraščių prašau atsispausdinti.

Петроградъ, За Московской Заставой Ин-
тендантскій вещевоу складъ, 3-й взводъ Са-
пожниковъ.

2180—1

Kareivis JONAS ŽILINSKIS iš Kauno gub.,
Raseinių aps., Skaudvilės m., ieškau savo žmonos
Antaninos su dviem vaikais, tėvo Adomo, brolio
Juozapo, brolienės Onos, seserų Elžbietos ir Ma-
rijonos iš Agilaičių k., dėdės Ramanauskio ir kitų
giminių iš Ilgiečių k. bei pažįstamų. Петроградъ,
За Московской Заставой Интендантскій ве-
шевоу складъ 2-ой взводъ Сапожниковъ.

2181—1

Veronika Sutkaitė, Kauno gub., ir aps., Veli-
nos valsč., Stakių par., Pamituvio sod., ieškau tė-
velių, brolio, sesers, giminių ir pažįstamų. Prašau
atsiliepti. Kas žino jų adresą, prašau pranešti.
Mes sesers: Veronika, Marijona ir Ona gyvename
Kieve. Гор. Киевъ, Паньковская ул., д. № 1,
кв. 8. Вероника Суткайтисъ.

2126—1

GRASILDA BENAIČYTĖ Kauno gub., iš Šiau-
lių, ieškau Pranciškaus Stanevičiaus taip pat iš
Šiaulių, Kauno gub. Петроградъ, За Московской
Заставой, Жукова ул. № 16—14.

2183—1

PETRAS ŠILEIKA iš Vabalninko miestelio
Kauno gub., ieško vaikų: Marijonos, Veronikos
(Putriūnienės) ir Povilo. Тула, Мотыкинская ул.
Литовскій Комитетъ.

2112—1

ANTANAS TVOSKA Kauno gub., Ukmergės aps.,
Subačiaus par., iš Barsikinių vienkiemio, ieško tėvo
Jurgio 57 m., giminių ir pažįstamų. Петроградъ,
уголъ Сергеевской и Николаевской № 18/12,
кв. 8. Дворнику для Антона Тваска.

2176—1

ANELE SACEVIČAITĖ iš Upinos kl-jos, Šiaulių
aps., Kauno gub., ieškau Adomo Lazdausko—An-
tano Karpasio su žmona Jule ir brolio Julijaus Sa-
cevičiaus su žmona Pranciška iš Rygos. Сиверская,
Петр. губ., Большой пр., дача Бѣловой, Ли-
товское училище.

2178—3

MOTIEJUS BAZEVIČIUS (adresas: 148 Grand
st. Brooklyn, N. Y. North America), ieškau brolio
Simano, Alytaus valsč., Juozo ir Augusto Udrijos
valsč., Kalvarijos aps., Suvalkų gub. Ar jie liko
Lietuvoje po vokiečių, ar išvažiavo Rusijos gilum-
on? Kas žino apie juos, prašau pranešti nuro-
dytu adresu.

2208—2

ANTANAS ŠIAULYS Kauno gub., Viekšnių m.,
ieško giminių ir pažįstamų. Atsiliepti: Кавказск.
Дѣйствующая Армія, Кавказскій Крѣпостной
Саперный батальонъ, 1-я рота.

2197—1

„KATALIKAS“

Lietuvių laikraštis,

yra daugiausia skaitomas Amerikos lietuvių.

„Katalikas“ yra pažangus, nepartinis, tautinės bei krikščioninės
pakraipos laikraštis. Jis plačiai nušviečia Amerikos lietuvių gyve-
nimą ir praneša daugiausia žinių iš Amerikos, Lietuvos ir viso pa-
saulio.

„Katalikas“ dėdamas skelbimus veltui, padeda pabėgėliams
lietuviams susisiekti giminių ir pažįstamų Amerikoje. (Siunčiant
„Katalikui“ iš Rusų laiška ar skelbimą, būtina reikėti ant vokų
(konvertų) užlipdyti paštos markę už 10 kap. Pats skelbimas turi
būti kuotrupiausias, nes tik tokius spausdiname dykai).

„Katalikas“ eina Rusuosna. Tai išsirašykite jį arba prašykite,
kad jūsų gimines Amerikoje jums išrašytų.

„KATALIKO“ KAINA:

Rusuose ir visoje Europoje 8 rub. metams (arba 3 dol.), pusei
metų 4 rub. (1 dol. 50 centų).

Avresas: „KATALIKAS“.

3246 So. Morgan St.
Chicago, Ill. United States of America.

1489—1

„ŽVAIGŽDĖ“

Tai rimčiausias Amerikos lietuvių katalikų savaitinis lai-
kraštis, kuris duoda įvairiausių žinių iš viso pasaulio ir šiaip
pasiskaitymų.

„Žvaigždė“ kiekviename numeryje nemažai duoda žinių
iš tėvynės Lietuvos.

„Žvaigždė“ eina jau antra dešimtis metų ir vis ta pa-
čia pakraipa gina katalikų reikalus, ragina lietuvius katalikus
šviestis ir išmintingai savo šviesą gyvenimą tvarkyti.

„Žvaigždė“ nepataikauja tiems, kurie nori katalikais vė-
dintis, o palaiko katalikų priešininkus ir jų paklydimus sklei-
džia vien pasigyrimui jų tarpe.

„Žvaigždės“ motto buvo ir bus: — Dievas, Tėvynė, Tei-
sybė.

„Žvaigždė“ daugeliui padėjo ir padeda surasti gimines
bei pažįstamus Amerikoje.

„Žvaigždės“ kaina metams:

Amerikoje 2 doleriai, Lietuvoje bei Rusijoje 4 rub.

„ŽVAIGŽDĖS“ adresas:

3654 Kichmond St., PHILADELPHIA, PA.

3048—3

Jekaterinoslavo Lietuvių Draugijos amatų mokymo dirbtuvėms

TUOJAUS REIKALINGI:

staliai—baldų dirbėjai, vyriškų drabužių siuvėjai, šaltkalviai,
kalviai ir kurpiai. Uždarbis iki 5—7 rub. dienai.

Taip pat reikalingas kontoristas arba kantoristė. Kreiptis šiuo
adresu: Екатеринославъ, Елизаветградская, 22, Ф. Кузьмо.

2207—3

KAZIMIERAS ŠEŠKEVIČIUS, Kauno gub., ir
aps., Rumšiškų m-llo, ieško sūnaus Leonardo 7
m. (gyveno prie Provienskių stoties), pusbrolio
Jurgio, pusbrolienės levos, Onos, giminių ir pažį-
stamų. Žinančių prašau pranešti. Петроградъ,
Фонтанка № 117, кв. 45.

2194—3

ŽUKAUSKAITĖ JOANA Kauno gub., Pašuvio
par., gyvenusi Viktorinės dvare, ieško dėdės An-
tano Sidlauskio iš Radviliškio, Šiaulių aps., pa-
skutiniu laiku gyvenusio Amerikoje. Adresas: Пе-
троградъ, Фонтанка № 134 — 7.

Amerikos laikraščių prašau atsispausdinti.

2195—2

Kareiviai ieško giminių ir pažįstamų
Kauno gub.: Tadas Ramonauskis Žagarės
par., Julijonas Galinis Kriklinių par., Stanislovas
Mikuževičius Leckavos (?) Red.) miestelio, Juoza-
pas Širyla Viekšnių par., Stanislovas Bagdonas
Pavandenio par., Jurgis Danikaitis Batakių par.,
Juozas Asanavičius Vilkijos par., Jonas Kaminskis
Tauragės miestelio, Juozas Karpavičius Raudon-
dvario par., Dominikas Vlaževičius Rumšiškės m.;
Vilniaus gub.: Juozapas Saulanas Du-
smenų par., Vincentas Levonavičius Varėnos par.

Adresas visų vienas: Дѣйствующая Армія, Ар-
тилерійскій парковой Дивизионъ, 1-ый Паркъ
2 взводъ.

2190—2

JUOZAS BARILA iš Gižų, Suvalkų gub., ieško
savo svainės Teresės Drazdžintės ir švogerių Juo-
zo ir Alfonso. Visi jie iš Suv. gub., Vilkaviškio
aps., Eglupių sod. Prašau atsiliepti: Екатерино-
славской губ. и уѣзда, Сурско-Михайловской
вол., дер. Аполонівка. I. Барило.

ONA JAUDEGIENĖ iš Marijampolės, ieško sa-
vo pussesers Onos Damiavičienės iš Kibartų.
Adresas tas pats, kaip ir Barilos.

2191—1

MONIKA ŠVILPIENĖ Kauno gub., Šeduvos
par., gyvenusi Margavonių dvare, ieško dukters
Monikos, tarnavusios Maldžiūnų dvare, Rozalimo
par., paskiaus nežinia kame dingusios. Žinančiųjų,
taip pat ir lietuvių komitetų, prašau apie tai pra-
nešti: Ростовъ н. Д., Гниловская Станица, д.
№ 507.

2198—1

KAROLINA STONYTĖ Kauno gub., Šiaulių
aps., Pakapės par., Juškaitių sod., ieškau motinos
Pranciškos, seserų Marijonos ir Onos Vargonienės,
dėdės Viktoro Chmилевskio, Jono Lekavičiaus ir k.
pažįstamų. Гор. Павловскъ, Мариинскій при-
дворный госпиталь.

2184—1

VERONIKA RAGAUSKIENĖ Kauno gub. ir
par., ieško giminių ir pažįstamų. Г. Минскъ, Де-
ментьевская ул. № 34.

2204—2